

Representantforslag 50 S

(2011–2012)

fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande og Borghild Tenden

Dokument 8:50 S (2011–2012)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande og Borghild Tenden om endringer i utlendingsregelverket for å få mer rettferdige familiegjenforeningsregler

Til Stortinget

Bakgrunn

Da ny utlendingslov ble vedtatt i 2008 var medlemmene i kommunal- og forvaltningskomiteen enige i at familieinnvandring var et så sentralt tema i den innvandringspolitiske debatten at hovedbestemmelsene på feltet fastsettes av Stortinget direkte i loven. I utlendingsloven § 58 stilles det i dag krav om underhold og bolig for at oppholdstillatelse skal gis, men de nærmere reglene om underhold er gitt i utlendingsforskriften §§ 10-7 til 10-12. Disse forskriftsbestemmelsene har vist seg å gi noen svært uheldige utslag.

I Aftenposten søndag 22. januar 2012 kunne en lese om flere familier som blir rammet av det nye regelverket. I artikkelen innrømmer Utlendingsdirektoratet at reglene slår urimelig ut, og direktør Ida Børresen sier de har gjort Justisdepartementet oppmerksom på utilsiktede konsekvenser av underholdskravet. Forslagsstillerne deler Ida Børresens syn og mener det nå er på tide å endre reglene slik at skjønnsrommet blir større. Forslagsstillerne mener reglene om inntekt (underholdskrav) i dag er for strenge og for lite fleksible.

Bakgrunnen for dagens regler

Et flertall på Stortinget mente i 2008 at reglene om underholdskrav burde skjerpes i ny utlendingsforskrift. Resonnementet til flertallet var at skjerpede

krav til inntekt for referansepersonen (den som bor i Norge) vil stimulere unge mennesker til å skaffe et eget fundament i livet gjennom utdanning og arbeid, noe som vil gjøre dem mer uavhengige av familien i økonomisk og praktisk henseende. Skjerpet underholdskrav ble med andre ord brukt som et argument for å hindre tvangsekteskap. Flertallet på Stortinget mente i 2008 også at det kun skulle være inntekten til referansepersonen som skal medregnes. Begrunnelsen var den samme; Det vil kunne fremme referansepersonens økonomiske uavhengighet.

Forslagsstillerne var uenige i disse endringene i 2008 og mener en i dag kan se at de har fått uheldige utslag. Forslagsstillerne viser til Innst. O. nr. 42 (2007–2008) der flertallet i komiteen støttet de varslede innstrammingene når det gjelder underholdskrav, med krav om at søkeren ikke har mottatt sosialhjelp og vilkåret om at referansepersonen også i året forut for at tillatelse gis, skal ha hatt tilstrekkelig inntekt til å oppfylle underholdskravet. Forslagsstillerne er imidlertid usikre på om det var Stortingets ønske at disse reglene også skulle ramme alle de som ikke står i fare for å bli tvangsgiftet, men bare har funnet seg en livsledsager fra et annet land.

Unntaksregler fra underholdskravet er i dag fastsatt i forskrift. Stortingets flertall ønsket unntak for varige mottakere av trygdeytelser og for dem som er inne i lange utdanningsløp. Forslagsstillerne er glade for at det er mulig å gjøre unntak fra underholdskravet, men mener det er uholdbart at personer med høy utdanning som i perioder har lavere inntekt enn kravet i utlendingsforskriften, blir nektet familiegjenforening, mens uføretrygdede ikke rammes. Forslagsstillerne mener dette er en urimelig forskjellsbehandling og et eksempel på at regler som ikke åpner for at forvaltningen bruker skjønn, kan få utilsiktede konsekvenser. Forslagsstillerne viser til at Ida Børresen til Aftenposten sier at «(l)oven stiller strenge

krav til dokumentasjon, så vi har ikke anledning til å vurdere søknader på fritt grunnlag». Forslagsstillerne mener det er uheldig.

Forslagsstillerne støtter en hovedregel om krav til sikret underhold. Det er en viktig del av integreringspolitikken å stille krav til at herboende kan forsørge seg selv og de familiemedlemmene som kommer til Norge. Forslagsstillerne mener imidlertid at dagens regler om underholdsplikt er altfor strenge. Forslagsstillerne mener historiene som ble delt i Aftenposten 22. januar 2012, viser at dagens underholdskrav kan føre til at unge mennesker må avbryte sin utdanning og gå ut i jobb for å få ektefelle til landet. Forslagsstillerne mener at underholdskravet er et lite målrettet tiltak for å bekjempe tvangs- og proformækteskap. Forslagsstillerne mener det er feil å innføre generelle innstramminger som potensielt vil ramme mange, når de tilsiktede målgruppene er relativt få. Forslagsstillerne mener tvangsekteskap må ses på som æresrela-

tert vold som i størst mulig grad må bekjempes i miljøene, ikke ved landegrensene. Forslagsstillerne er glade for at regjeringen løpende vurderer nye tiltak for å bekjempe tvangsekteskap og mener det nå er på tide å se på andre virkemidler enn strenge underholdskrav.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen endre utlendingsforskriften §§ 10-7 til 10-12, slik at det i større grad åpnes for skjønn når utlendingsmyndighetene skal avgjøre om utlendingsloven § 58 er oppfylt.

30. januar 2012